

A.398

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXV

Nr 3

WARSZAWA 1968

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXV

1968

3

PANSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1968

KOMITET REDAKCYJNY

Henryk Altman, Juliusz Bardach, Józef Gierowski, Aleksander Gieysztor, Stanisław Herbst, Ryszard Kołodziejczyk, Witold Kula, Gerard Labuda, Tadeusz Łepkowski, Marian Małowist, Kazimierz Piwarski, Franciszek Ryszka, Marian H. Serejski, Janusz Tazbir

REDAKTOR

Bogusław Leśnodorski

SEKRETARIAT

Krzysztof Groniowski, Stanisław Trawkowski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 310261

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10

Nakład 2332+158 egz. Ark. wyd. 29,5 ark. druk. 18,325

Papier druk. sat. kl. V, 65 g. B1

Oddano do składania 17.IV.1968. Podpisano do druku 10.VII.1968

Druk ukończono w lipcu 1968

Zam. 349/68

N-24

Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa — Warszawa, Śniadeckich 8

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕРЕЛОМНЫЙ 1918 г.

Богуслав Лесьнодорски — Накануне 50-летия обретения независимости	527
Дискуссия	534

*

Збигнев Ландау — Польское трудовое законодательство и его осуществление в 1918—1923 гг.	545
Анджей Закжевски — Винценты Витос — государственный муж крестьян в 1918—1926 гг.	565
Войцех Вжесиньски — Союз поляков в Германии и проблема национального самознания (1922—1939)	595
Антони Чубиньски — Социалистическое движение в Европе и вопрос восстановления польского государства	621
Ирена Пегшак-Павловска — Индустриализация отсталых районов Европы в XIX и XX вв.	643

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Генрик Малиновски — Замечания о рабочих советах в Польше в 1918—1919 гг.	661
--	-----

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ

Генрик Батовски — Из новейшей (1959—1967) литературы, посвященной мюнхенской конференции 1938 г.	671
--	-----

МАТЕРИАЛЫ

Войцех Шварц — Две инструкции Г. Г. Фон Беселера	683
--	-----

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Ян Канцевич — Октябрьская революция и Польша	687
Ганна Ендрушак — Судьба личности в общественной истории	693
Петр Лоссовски — Военный исторический обзор 1956—1967 („Wojskowy Przegląd Historyczny 1956—1967”)	701

ХРОНИКА	797
IN MEMORIAM	809
ПИСМО В РЕДАКЦИЮ	815

TABLE DE MATIÈRES

L'ANNÉE 1918

Bogusław Leśnodorski, L'année 1918	527
Discussion	534

*

Zbigniew Landau, Le développement de la législation du travail en Pologne de 1918 à 1923	545
Andrzej Zakrzewski, Wincenty Witos — homme d'Etat paysan dans les années 1918 à 1923	565
Wojciech Wrzesiński, L'Union des Polonais en Allemagne et le problème de la conscience nationale (1922—1939)	595
Antoni Czubiński, L'attitude du mouvement socialiste en Europe à l'égard du rétablissement de l'Etat polonais indépendant	621
Irena Pietrzak-Pawłowska, L'industrialisation des régions arriérées d'Europe aux XIX-e et XX-e siècles	643

DISCUSSIONS ET POLEMQUES

Henryk Malinowski, Quelques observations au sujet des conseils ouvriers en Pologne en 1918 et 1919	661
--	-----

ETUDES ET DOCUMENTATION

Henryk Batowski, Les plus récentes (1957—1967) études consacrées à la conférence de Munich de 1938	671
--	-----

MATÉRIAUX

Wojciech Szwarz, Deux instructions de H. H. von Beseler	683
---	-----

CRITIQUES ET COMPTES-RENDUS

Jan Kancewicz, La Révolution d'Octobre et la Pologne	687
Hanna Jędruszczak, Le sort de l'individu et l'histoire sociale	693
Piotr Łossowski, Wojskowy Przegląd Historyczny (Revue historique militaire) de 1956 à 1967	701

CHRONIQUE	797
IN MEMORIAM	809
CORRESPONDANCE	815

SPIS TREŚCI

Przełom roku 1918

Bogusław Leśnodorski, W przeddzień pięćdziesięciolecia odzyskania niepodległości	527
Dyskusja	534

•

Złigniew Landau, Polskie ustawodawstwo pracy i jego realizacja w latach 1918—1923	545
Andrzej Zakrzewski, Wincenty Witos — chłopski mąż stanu w latach 1918—1926	565
Wojciech Wrzesiński, Związek Polaków w Niemczech wobec problemów świadomości narodowej (1922—1939)	595
Antoni Czubiński, Ruch socjalistyczny w Europie wobec odbudowy państwa polskiego	621
Irena Pietrzak-Pawłowska, Industrializacja opóźnionych obszarów Europy w XIX i XX w.	643

DYSKUSJE I POLEMIKI

Henryk Malinowski, Uwagi o radach robotniczych w Polsce w latach 1918—1919	661
--	-----

PRZEGLĄD BADAŃ

Henryk Batowski, Z najnowszej (1959—1967) literatury o konferencji monachijskiej 1938 r.	671
--	-----

MATERIAŁY

Wojciech Szwarc, Dwie instrukcje H. H. von Beselera	683
---	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Jan Kancewicz, Rewolucja Październikowa a Polska	687
Hanna Jędruszczak, Losy jednostek w historii społecznej	693
Piotr Łossowski, Wojskowy Przegląd Historyczny 1956—1967	701

•

E. Sereni, Histoire du paysage rurale italien — Izydor Adamski	706
Ökonomisches Lexikon — Jerzy Tomaszewski	707
La recherche historique en France de 1940 à 1965 — Józef Dutkiewicz	709

J. Glénisson, L'historiographie française contemporaine: tendances et réalisation — Juliusz Willaume	712
Studia Sandomierskie — Henryk Samsonowicz	715
J. Luciński, Majątki ziemskie panującego w Małopolsce do 1385 roku — Jerzy Wyrozumski	718
H. Chłopocka, Procesy Polski z Zakonem Krzyżackim w XIV wieku — Kazimierz Jasiński	720
K. Krzos, Z księciem Józefem w Galicji w 1809 roku — Tadeusz Mencil	723
St. Michalkiewicz, Powstanie chłopskie na Górnym Śląsku w 1811 roku — Jerzy Wojtowicz	726
A. Czubiński, Stanowisko socjaldemokracji niemieckiej wobec polityki kolonialnej II Rzeszy w latach 1876—1914 — Katarzyna Sójka-Zielińska	728
Materiały źródłowe do historii polskiego ruchu ludowego — Benon Dymek	730
W. Jastrzębski, Wspomnienia 1885—1919 — Anna Żarnowska	733
St. Żyga, Polskie Banki Ludowe na Górnym Śląsku pod panowaniem niemieckim w latach 1895—1939 — Wojciech Wrzesiński	736
Z. Skubała-Tokarska, Społeczna rola Wolnej Wszechnicy Polskiej — Helena Brodowska	739
J. Knebel, SPD wobec sprawy polskiej (1914—1918) — Antoni Czubiński	743
Cz. Kozłowski, Działalność polityczna Koła Międzypartyjnego w latach 1915—1918 — Roman Wapiński	746
Księga Polaków, uczestników Rewolucji Październikowej 1917—1920 — Alicja Pacholczykowa	750
W. Najdus, Polacy w rewolucji 1917 r. — Zygmunt Łukawski	754
M. A. Kamal, Nacjonalno-oswobodzicielskie dążenie w Iraku Kurdistanie (1917—1932 gg.) — Andrzej S. Nartowski	757
Wł. Rusiński, Zarys historii polskiego ruchu spółdzielczego — Jerzy Ciepiewski	760
J. Wąsicki, Prowincja Grenzmark Posen-Westpreussen 1918—1933 — Alfred Wielopolski	763
K. Pietrzak-Pawłowski, Spółdzielczość polska na Ziemiach Zachodnich i Północnych 1918—1939 — Stanisław Żyga	764
Zb. Landau, J. Tomaszewski, Gospodarka Polski międzywojennej — Józef Lewandowski	767
W. Balcerak, Polityka zagraniczna Polski w dobie Locarna — Zbigniew Landau	770
B. Wachowska, Strajki okupacyjne w łódzkim okręgu przemysłowym w latach kryzysu gospodarczego 1929—1933 — Antoni Czubiński	774
Z. Knakiewicz, Deflacja polska 1930—1935 — Zbigniew Landau	776
B. Dopierała, Gdańska polityka Józefa Becka — Marian Zgórnjak	779
M. Pułaski, Stosunki dyplomatyczne polsko-czechosłowacko-niemieckie od roku 1933 do wiosny 1938 — Marian Orzechowski	781
M. Gilbert, R. Gott, Dżentelmeni w Monachium;	784
M. Berezowski, Ułani i buchalterzy czyli gwarancje dla Polski — Justyn Skrzypek	784
B. Hillebrandt, Partyzantka na Kielecczyźnie 1939—1945 — Zygmunt Bieszczanin	786

KRONIKA

Położenie klasy robotniczej w Polsce międzywojennej	791
Czterdziestopięciolecie Związku Polaków w Niemczech — Stanisław Żyga	793
40 rocznika powstania Związku Spółdzielni Polskich w Niemczech — Andrzej Brożek	795
Czterdziestolecie Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego — Ryszard Szczygieł	797
Dziesięciolecie „Przeglądu Historyczno-Oświatowego”	798
Zagadnienie popularyzacji historii — Jerzy Skowronek	799
Symposium prasoznawcze — Eugeniusz Tomaszewski	800

IN MEMORIAM

Seweryn Wysłouch (1900—1968) — Juliusz Bardach	803
Vladimir Prochazka (1924—1967) — Stanisław Russocki	807

LISTY DO REDAKCJI

Wokół polskiej bałkanistyki — Henryk Batowski, Marek Czapliński	809
W sprawie <i>Ogni i ognisk</i> — Kazimierz Koźniewski	810

P.P. „Domu Książki”:

Czasopismo nabywać można w następujących księgarniach naukowych

Białystok, ul. Lipowa 43
Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Grunwaldzka 111/113
Katowice, ul. Warszawska 11
Koszalin, ul. Zwycięstwa 20
Kraków, ul. Podwale 6
Lublin, ul. Krakowskie Przedmieście 68
Łódź, ul. Piotrkowska 102a
Olsztyn, Plac Wolności 2/3
Opole, Rynek 19/20
Poznań, ul. Armii Czerwonej 69
Szczecin, ul. Jedności Narodowej 5
Toruń, Rynek Staromiejski 30
Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 7
Wrocław ul. Kuźnicza 42

Zmiana adresu

Uprzejmie zawiadamiamy, że nasz nowy adres jest następujący:

**PRZEDSIĘBIORSTWO
EKSPORTU I IMPORTU „RUCH”**

**Warszawa 1, ul. Wronia 23
Skrzynka poczt. Nr 154**

Telex: Nr 81462

Telegraf: Exprimruch Warszawa

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

PRENUMERATA KRAJOWA

Zamówienia i wpłaty przyjmują — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100.200. — Urzędy pocztowe i listonosze — Księgarnie „Domu Książki” — Oddziały i Delegatury „Ruchu”.

Prenumerata: roczna 120,— zł, półroczna 60,— zł

Zamówienia przyjmowane są do dnia 10 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Bieżące oraz archiwalne numery można nabyć lub zamówić w księgarniach „Domu Książki” oraz w Ośrodku Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN — Ossolineum — PWN, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter). Egzemplarze archiwalne można nabywać także w Punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch”, Warszawa, ul. Nowomiejska 15/17, konto PKO nr 114-6-700041 VII O.M.

PRENUMERATA ZAGRANICZNA

— Koszt prenumeraty ze zleceniem wysyłki za granicę wynosi o 40% drożej — Zamówienia dla zagranicy przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88, konto PKO nr 1-6-100.024.

Les demandes concernant les conditions d'achat de toutes les revues scientifiques polonaises doivent être adressés à l'Entreprise d'Exportation et d'Importation „Ruch”, Warszawa 1, Rue Wileza 46.

Le contenu de prochains numéros des revues scientifiques ainsi que leurs prix sont indiqués dans le bulletin „Pólish Scientific Periodicals”, que vous trouverez dans les bibliothèques et grandes maisons de diffusion de presse de votre pays.